

EIB INFORMATION

4 - 1998 · Nr. 99
ISSN 0250-3875

BANQUE EUROPEENNE D'INVESTISSEMENT
BANCA EUROPEA PER GLI INVESTIMENTI
EUROPESE INVESTERINGSBANK
BANCO EUROPEU DE INVESTIMENTO
EUROOPAN INVESTOINTIPANKKI
EUROPEISKA INVESTERINGSBANKEN

Foreløbig status over EIB's initiativ for fremme af vækst og beskæftigelse

Med vedtagelsen af sin resolution om vækst og beskæftigelse overdrog Det Europæiske Råd på mødet i Amsterdam den 16. og 17. juni 1997 EIB nye opgaver til støtte for den økonomiske aktivitet. Derefter udarbejdede EIB sit Amsterdam-handlingsprogram, der blev godkendt af bestyrelsen den 21. juli og af styrelsesrådet den 20. august 1997.

Dette program, der har en løbetid på tre år (september 1997-2000), skal gøre det muligt for Banken at udlåne yderligere 10 mia ECU i stærkt arbejdskraftintensive eller beskæftigelseskabende brancher, nemlig innovative mindre og mellemstore virksomheder, uddannelses- og sundhedssektoren, byfornyelse, miljøforbedring og transeuropæiske net. Denne indsats er et supplement til Bankens klassiske aktivitet, der beløber sig til ca. 25 mia ECU årlig.

Det tidligere Mora hospital, der nu er en del af Cádiz universitet

Bankens långivning inden for rammerne af Amsterdam-handlingsprogrammet, der gennemføres i nært samarbejde med den europæiske banksektor, ventes at få en multiplikatorvirkning, således at der vil kunne stilles knap 20 mia ECU til rådighed for den private sektor i form af samfinansieringer.

Efter Amsterdam-handlingsprogrammets første år kan EIB nu gøre foreløbig status over dette initiativ.

POSITIV START PÅ DE NYE OMRÅDER UDDANNELSE OG SUNDHED

For at kunne forbedre beskæftigelsen mere direkte har EIB udvidet målområdet for sine finansieringsbidrag til uddannelses- og sundhedssektoren, der er direkte ramt af budgetrestriktionerne i forskellige medlemslande. Ud over deres positive virkninger på den menneskelige kapital kan projekterne i disse sektorer være af væsentlig betydning for en forbedring af de sociale vilkår på lokalt plan og samtidig have en hurtig virkning på beskæftigelsen.

Til fordel for disse nye målområder for Bankens finansieringsbidrag havde bestyrelsen et år efter aktivitetens start givet tilsagn om lån på 2,8 mia ECU til 21 projek-

Oversigt

- **EIB's initiativ for fremme af vækst og beskæftigelse** 1
God start i de nye målområder uddannelse og sundhed med samlede lånetilsagn på 2,8 mia ECU og 17 tilsagn om risikovillig kapital på i alt 560 mio ECU, der skal styrke innovative mindre og mellemstore virksomheders kapitalgrundlag.
- **Finansiering af mindre og mellemstore virksomheder i Europa** 4
I de forløbne fem år har 48 000 mindre og mellemstore virksomheder modtaget knap 11 mia ECU via Bankens globallån.
- **Markant stigning i långivningen i an søgerlandene** 5
Med finansieringsordningen inden tiltrædelsen kan der stilles indtil 7 mia ECU til rådighed i Central- og Øst-europa i treårsperioden 1997-1999.
- **EIB fremmer vedvarende energi** 7
Et af EU's mål er at lægge øget vægt på vedvarende energi, en sektor, som EIB fremmer ved at stille langfristede lån til rådighed for samfundsøkonomisk berettigede projekter.
- **Indførelsen af euroen** 10
Ændringer i forbindelse med EIB's løbende lån.
- **EIB-forum under overskriften »Den europæiske udfordring: Investering i arbejdspladser«** 12
Det fjerde EIB-forum samlede 350 deltagere til drøftelser af investeringernes betydning for skabelsen af arbejdspladser.
- **Tre nye evalueringsrapporter om regionudvikling** 14
- **Specialister fra EIB og OECD drøfter bedømmelsen af uddannelsesinvesteringer** 15
- **EIB-prisen 1999** 16

ter eller programmer i 14 medlemslande, hvoraf hovedparten gennemføres i udviklingsområder, hvor behovene for udbygning og modernisering af uddannelses- og sundhedsfaciliteterne generelt er mest presserende. Ultimo september 1998 var der blevet indgået aftaler om lån på 1,5 mia ECU.

De største projekter i sundhedssektoren bestod i modernisering af hospitalsfaciliteterne i de nye østtyske delstater (Berlin og Mecklenburg-Vorpommern), opførelsen af et nyt hospital i Thessaloniki samt universitetsklinikker i Spanien og Italien.

I uddannelsessektoren gik lånene til universiteter og læreanstalter i Irland, Spanien og Portugal samt gymnasier i det franske oversøiske departement La Réunion og i Skotland.

Der blev givet tilsagn eller indgået aftaler om særlige globallån til mindre investeringer i disse sektorer i Frankrig, Belgien, Nederlandene, Danmark, Finland, Grækenland og Sverige. Formidlernes generelt meget hurtige udnyttelse af disse lån understreger de reelle finansieringsbehov i forbindelse med moderniseringen af mellemstore infrastrukturer for gymnasie- og hospitalsuddannelse i de pågældende lande.

STYRKELSE AF AKTIVITETEN TIL FORDEL FOR TRANSEUROPÆISKE NET, MILJØFORBEDRING OG BYFORNYELSE

Inden for rammerne af Amsterdamhandlingsprogrammet sigter EIB ligeledes mod at øge sine finansieringsbidrag til transeuropæiske net, miljøbeskyttelse og byfornyelse, der allerede havde modtaget knap 13 mia ECU i årsgennemsnit i perioden 1995-1996.

I 1997 blev der givet tilsagn om lån i disse sektorer på over 15 mia ECU, hvilket er en stigning på over 2 mia i forhold til gennemsnittet i de to foregående år. I de seneste 12 måneder er der blevet givet lånetilsagn til nye vejprojekter i Spanien, Portugal og Tyskland, jernbaneinvesteringer i Finland og Portugal samt

lufthavnsudvidelser i Helsingfors, Madrid, Nürnberg, Basel/Mulhouse og Köln/Bonn samt på Madeira. Lånene til de prioriterede transeuropæiske net gik til den faste Øresundsforbindelse mellem Danmark og Sverige, højhastighedsjernbanen PBKAL i Belgien, en række motorvejsafsnit i Grækenland samt jernbaneinfrastrukturer i Italien og Det Forenede Kongerige.

I overensstemmelse med Amsterdamhandlingsprogrammets ånd, der er at rette Bankens finansieringsbidrag mod områder eller projekter, der lider under begrænsningen af de offentlige budgetmidler og kan have hurtige beskæftigelsesmæssige virkninger, har EIB udbygget sine finansieringsbidrag til byfornyelse. Istandsættelse af nedslidte kvarterer eller etablering af forretningscentre i byer er stærkt arbejdskraftintensive projekter, der samtidig styrker byområdernes økonomiske vitalitet og sociale samhørighed. Disse projekter, der for en del gennemføres af offentlige og private partnerskaber, muliggør bankfinansiering af investeringer

Vantaa lufthavn, Helsingfors

ger, der tidligere udelukkende blev finansieret med offentlige midler.

I alt havde Banken ultimo september givet tilsagn om finansiering af 18 projekter eller programmer for byfornyelse i otte

lande på i alt 3,4 mia. Heraf er der allerede indgået låneaftaler om 1,7 mia. De største vedrører programmer i Mezzogiorno, på Balearerne samt i Berlin, Düsseldorf, Leipzig, Amsterdam, Lissabon, Barcelona og Firenze.

Disse investeringer i en række sammenhængende infrastrukturer (vandforsyning og kloakering, energiforsyning, vejforbedring og kollektiv transport, skabelse af rekreative områder osv.) omfatter i flere tilfælde opførelse af nye boliger eller istandsættelse af socialboliger (Amsterdam, Lissabon og Mezzogiorno), der har en ikke ringe indflydelse på den økonomiske og sociale udvikling såvel som på de pågældende beboeres livskvalitet.

Endelig er der inden for rammerne af Amsterdamhandlingsprogrammet blevet givet finansieringstilsagn på i alt 1,3 mia til en halv snes mere traditionelle projekter for vandforvaltning og affaldsbehandling i Frankrig, Det Forenede Kongerige, Tyskland, Spanien, Portugal og Belgien. Heriblandt kan nævnes globallån til finansiering af mindre og mellemstore virksomheders miljøinvesteringer i Seine-Normandiet i Frankrig.

Amsterdamhandlingsprogrammet åbner mulighed for i passende tilfælde at forhøje loftet over EIB's finansieringsbidrag til indtil 75% for miljøprojekter eller transeuropæiske net. Den er allerede blevet udnyttet til fordel for dels fire projekter i miljøsektoren, nemlig affaldsbehandlingsanlæg med varmegenvinding i Koblenz (Tyskland), Chartres (Frankrig) og Brescia (Italien) samt modernisering af byinfrastrukturerne på Balearerne, dels tre transeuropæiske netprojekter i Portugal og Tyskland.

UDLÅNSVINDUET FOR MINDRE OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER: DEN EUROPÆISKE FINANSIERINGSORDNING FOR TEKNOLOGI OG LÅN MED RISIKODELING

I årsgennemsnit skabte de mindre og mellemstore virksomheder med under 100 ansatte i Europa mellem 1988 og 1995 ca. 260 000 nye arbejdspladser, hvori-

mod de større virksomheder hvert år lukkede ca. 220 000 arbejdspladser. De nye beskæftigelsesmuligheder i Unionen skabes dermed frem for alt i mindre virksomheder i hurtig vækst, hvis udvikling i meget betydeligt omfang afhænger af tilførslen af egenkapital som grundlag for opnåelse af bankfinansiering. Bortset fra i Storbritannien er markedet for risikovillig kapital imidlertid endnu i sin vorden i Europa. Amsterdamhandlingsprogrammets vigtigste mål er derfor at udvide Bankens finansieringsmuligheder til fordel for mindre og mellemstore virksomheder som funktion af de særlige problemer, som disse virksomheder står overfor. For at imødekomme de økonomiske behov og i betragtning af banksektorens muligheder i de forskellige medlemslande omfatter Amsterdamhandlingsprogrammets udlånsvindue for mindre og mellemstore virksomheder en række forskellige finansieringsformer, der er udarbejdet i samarbejde med og som komplement til banksektoren og de specialiserede finansieringsinstitutter. Dette udlånsvindue tilbyder således muligheder for at udbygge adgangen til risikovillig kapital med risikodeling mellem EIB og de deltagende institutter. Kvaliteten af samarbejdet med en række erfarne formidlere har muliggjort en hurtig tilrettelæggelse og gennemførelse af de første sådanne forretninger.

Med henblik på udbygning af finansieringsformer på grundlag af risikovillig kapital i EU oprettede EIB i november 1997 sammen med Den Europæiske Investeringsfond (1) »Den Europæiske Finansieringsordning for Teknologi« som det første konkrete initiativ inden for rammerne af udlånsvinduet for mindre og mellemstore virksomheder og kilde til finansiering af risikovillig kapital med en oprindelig kapital på 200 mio ECU, tilvejebragt af henholdsvis EIB med 125 mio og EIF med 75 mio.

(1) EIF ejes af EIB (40%), Europa-Kommissionen (30%) og 80 banker fra samtlige EU-lande. EIF's kontaktperson er talsmand Pé Verhoeven, 43, bd. J. F. Kennedy, L-2968 Luxembourg, fax: (+352) 4266 22 200.

Den Europæiske Finansieringsordning for Teknologi, der administreres af Den Europæiske Investeringsfond, skal overalt i Unionen erhverve kapitalandele i fonde eller selskaber for formidling af risikovillig kapital med speciale i indskud af egenkapital i innovative mindre og mellemstore virksomheder, der er inde i en udviklingsfase. Den har hidtil erhvervet ti kapitalandele i sådanne fonde i fem EU-lande på i alt 40 mio ECU, der takket være formidlernes multiplikatoreffekt har gjort det muligt at stille over 520 mio ECU i risikovillig kapital til rådighed for mindre og mellemstore virksomheder.

EIF administrerer desuden finansieringsordninger, der sigter mod at udbygge den risikovillige kapital af Unionens budgetmidler, der stilles til rådighed via Europa-Kommissionen på Europa-Parlamentets initiativ. EIF råder således frem til år 2000 over 350 mio ECU til fremme af fonde for formidling af risikovillig kapital. Disse midler gør det muligt for Den Europæiske Investeringsfond at deltage i en lang række forretninger for tilvejebringelse af såvel udviklings- som startkapital. Takket være sin direkte kontakt med markedet er EIF desuden i stand til at forene private kilder til risikovillig kapital til fordel for finansieringen af projekter med betydelige muligheder.

EGENKAPITAL OG KVASIEGENKAPITAL TIL FINANSIERING AF MINDRE OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER

Med forbillede i procedurerne for formidling af sine klassiske globallån har Banken i samarbejde med banksektoren indledt en række forretninger med risikodeling, der sigter mod at styrke innovative mindre og mellemstore virksomheders kapitalstruktur. I dette øjemed stiller den midler til rådighed som supplement til midler fra disse partnere med henblik på

deres oprettelse af fonde for formidling af risikovillig kapital, styrkelse af deres eksisterende finansieringsordninger eller garantistillelse for sådanne fonde.

Ultimo september 1998 havde EIB givet 17 finansieringstilsagn på 560 mio fordelt på ni lande. Derudover lægger Banken og de formidlende institutter sid-

ste hånd på en halv snes andre forretninger.

Blandt de indgåede finansieringsaftaler kan nævnes bevillingen af midler til SOFARIS (Société française de garanties des financements des PME) til støtte for selskabets ydelse af garantier til selskaber for formidling af risikovillig kapital, oprettelsen eller samfin-

sieringen af selskaber for formidling af risikovillig kapital i samarbejde med IMI (Istituto Mobiliare Italiano), Instituto de Credito Oficial i Spanien, ABN-AMRO Bank, Société Nationale de Crédit et d'Investissement i Luxembourg, Swedbank i Sverige, Banco Português de Investimento, Landesbank Hessen-Thüringen og en række sparekasser i Spanien.

EIB deler risikoen ved disse forretninger med de formidlende institutter. I dette øjemed har styrelsesrådet inden for rammerne af Amsterdamhandlingsprogrammet bemyndiget Banken til at stille indtil 1 mia ECU af sit driftsoverskud som garanti for sine forretninger. Heraf er indtil ca. 800 mio ECU forbeholdt afdækningen af risikoen i forbindelse med globallåne med risikodeling, hvis der bliver behov derfor. Under ét ventes disse nye tiltag i de tre regnskabsår, som Amsterdamhandlingsprogrammet omfatter, at gøre det muligt at stille 5-8 mia ECU til rådighed for en styrkelse af innovative mindre og mellemstore virksomheders egenkapital. ■

Finansiering af mindre og mellemstore virksomheder i Europa

Den Europæiske Investeringsbank, EU's institution for langfristet finansiering, spiller en central rolle med hensyn til at fremme Den Europæiske Unions integration og modernisering, herunder især styrkelsen af den europæiske industris konkurrenceevne. Af afgørende betydning i denne sammenhæng er støtten til mindre og mellemstore virksomheder, idet over 18,5 mio eller 99% af samtlige private virksomheder i Europa kan betegnes som sådanne.

At fremme de mindre og mellemstore virksomheders aktivitet er en vigtig del af Den Europæiske Investeringsbanks arbejde, idet den mellem 1993 og 1997 udbetalte knap 11 mia ECU til fordel for ca. 48 000 mindre og mellemstore projekter i Unionen. Ca. to tredjedele heraf gik til mindre og mellemstore virksomheder i udviklingsområder.

EIB'S GLOBALLÅN

I årenes løb har EIB opbygget et omfattende og effektivt samarbejde med over 130 banker i EU med henblik på at fremme investeringer, der gennemføres af mindre og mellemstore virksomheder. Af hensyn til en rationel drift finansierer EIB mindre og mellemstore virksomheders investeringer indirekte via sine globallån, dvs. kreditlinier, der stilles til rådighed for banksektoren. Da EIB ikke er gearret til direkte at tage sig af tusinder af mindre og mellemstore virksomheders projekter overalt i Unionen, samarbejder den nært med lokale banker og finansielle formidlere, der har den direkte kontakt med virksomhederne, direkte adgang til pålidelige oplysninger om brancher og lokale forhold samt god føling med den skiftende efterspørgsel. Endelig foretager de bedømmelsen af de forelagte projekter.

Globallånene kombinerer EIB's evne til at tilvejebringe midler på kapitalmarkederne på fordelagtige vilkår (AAA) - der genud-

lånes til kostprisen, da Banken ikke sigter på fortjeneste - og formidlernes førstehåndskendskab til de mulige aktiviteter og det lokale erhvervslivs reelle behov.

UDVIKLINGEN I EIB'S GLOBALLÅN

Globallånsordningen, som Banken oprettede i 1968 med henblik på at finansiere mindre og mellemstore virksomheder inden for industri og tjenesteydelser, herunder leasingforretninger, var oprindeligt begrænset til mindre og mellemstore virksomheder i udviklingsområder. Med årene er dens målområde gradvis blevet udvidet og tilpasset erhvervslivets skiftende behov såvel som Unionens og medlemslandenes økonomiske politik. De finansierbare investeringer er blevet udvidet til lokale myndigheders projekter for etablering af mindre, offentlige infrastrukturer i udviklingsområder (1979), mindre og mellemstore virksomheders investeringer i en pålidelig energiforsyning og rationalisering af energianvendelsen (1980), udvikling og ibrugtagning af højteknologi (1985) samt miljøbeskyttelse (1986). I 1987 blev globallånsordningen udvidet til mindre og mellemstore virksomheders investeringer overalt i Unionen, og fra 1995 blev såvel detailhandelen som serviceindustrien tilføjet.

På det seneste har EIB indgået aftaler om formidling af risikovillig kapital til finansieringsinstitutioner med henblik på at udbygge og udvide markedet for risikovillig kapital til gavn for mindre og mellemstore virksomheder i Europa. Det er sket inden for rammerne af Bankens Amsterdam-handlingsprogram (jf. s. 1).

Globallånsordningen har bidraget til at etablere og siden styrke et langsigtet samarbejde mellem EIB og en række bank- og finansieringsinstitutioner i medlemslandene. Udlånsbeslutningerne træffes af formidlerne, der ligeledes er ansvarlige for projektbedømmelsen og rentevilkårene samt bærer

kreditrisikoen i forbindelse med de enkelte mindre og mellemstore virksomheder.

Den bedste garanti for videregivelsen af fordelene ved globallånsmidlerne er eksistensen af et konkurrencepræget marked, der giver mindre og mellemstore virksomheder mulighed for at vælge mellem en lang række forskellige finansieringskilder og i høj grad tilskynder de finansielle formidlere til at udarbejde de bedst mulige til-

bud. Med henblik herpå har EIB løbende søgt at øge antallet af formidlere af globallån og har nu kontakt med et repræsentativt udsnit af banksektoren i hvert land.

De sublån under EIB's globallån, som de mindre og mellemstore virksomheder har opnået, spænder fra 20 000 til 12,5 mio ECU og kan dække indtil 50% af projektudgifterne. De anlægsinvesteringer, som kan fremmes inden for rammerne af EIB's globallånsordning, udgør derfor mellem 40 000 og 25 mio ECU. De mindre virksomheder tegner sig for hovedparten, idet over 80% af lånenes antal (og 60% af deres beløb) er gået til virksomheder med under 50 ansatte og ca. 95% (85% af beløbet) til virksomheder med indtil 250 ansatte.

De investeringer, der blev samfinansieret via globallånsordningen i 1997 (2,2 mia ECU, der stilledes til rådighed for 11 000 mindre og mellemstore virksomheder), bidrog til at skabe ca. 12 000 arbejdspladser i denne sektor i Unionen og til at stabilisere andre 18 000. ■

Markant stigning i långivningen i ansøgerlandene

I 1997 udlånte EIB knap 1,5 mia ECU i de ti central- og østeuropæiske lande, der har ansøgt om medlemskab af Den Europæiske Union. Det er en stigning på en tredjedel i forhold til året før og tre gange mere end væksten i Bankens samlede långivning. 1998 tegner til at blive endnu et rekordår for EIB, da den hidtil allerede har udlånt over 2 mia ECU i området.

Oprettelsen af en særlig finansieringsordning inden tiltrædelsen på 3,5 mia ECU i januar 1998 som supplement til det bredere treårsmandat, der blev godkendt i 1997, bringer de samlede midler til området op på 7 mia ECU i treårsperioden 1997-1999. Det sætter EIB i stand til at imødekomme den store efterspørgsel efter lån i samtlige ansøgerlande.

EIB's bistand inden tiltrædelsen er tilgængelig for alle de centraleuropæiske lande, der forbereder sig på at tiltræde Unionen, dvs. både dem, der tiltræder på et tidligt tidspunkt, og dem, der behøver mere tid. Takket være denne holdning kan EIB fremme etableringen af infrastrukturnet, der knytter disse lande til Unionen og bringer dem tættere på dens markeder, men også bidrage til en øget integration ansøgerlandene imellem. EIB's hovedformål er at styrke deres økonomiske integration som tilfældet var, da Grækenland, Portugal og Spanien forberedte sig på tiltrædelsen.

Bankens målområder i de central- og østeuropæiske lande svarer stort set til målområderne i EU: Regionudvikling, infrastruktur for transport og telekommunikation, en pålidelig energiforsyning, en effektiv energiudnyttelse, byfornyelse, miljøbeskyttelse samt forbedring af industriens konkurrenceevne, herunder specielt de mindre og mellemstore virksomheders.

De lånevilkår, som Banken tilbyder i ansøgerlandene, svarer i vid udstrækning til vilkårene i medlemslandene. Dens finansieringsbidrag er særlig attraktive for investorer i dens traditionelle målområder, nemlig industri- og infrastrukturprojekter, der gennemføres af initiativtagere i den offentlige og private sektor, da disse ikke kan opnå tilsvarende vilkår på de internationale kapitalmarkeder. Bankens vilkår er også fordelagtige for vestlige virksomheder, der investerer i området, det være sig individuelt eller som deltagere i fællesforetagender. Som i Unionen kan Banken udlåne indtil 50% af projektkomkostningerne, hvilket åbner store muligheder for samfinansiering, især med udenlandske kilder.

Bankens ry for en omhyggelig projektbedømmelse baner vejen for sådanne samfinansieringer og skaber tillid blandt samfinansieringspartnere, hvortil også dens status af EU-institution bidrager. Derved fungerer EIB som katalysator for udenlandske direkte investeringer i de central- og østeuropæiske lande. Dens projektbedømmelse, krav om korrekte udbud af aftaler og rådgivning til initiativtagerne i de ofte lange anlægsperioder styrker denne tillid og hjælper initiativtagerne til at udvikle teknisk og økonomisk bæredygtige projekter. Banken yder sin sagkyndige rådgivning på grundlag af 40 års erfaring med finansiering af en lang række infrastruktur- og industriinvesteringer.

EIB er begyndt at udstede obligationer på euromarkederne i en række central- og østeuropæiske valutaer (tjekkiske og estiske kroner samt syntetiske zloty), således at den under overholdelse af den nationale lovgivning kan yde lån i lokale valutaer og derved eliminere kursrisikoen for låntagerne. Derved kan placering af obligationer i central- og østeuropæiske

valutaer på euromarkederne bidrage til at kanalisere de vestlige landes opsparing i retning af finansiering af Central- og Østeuropas økonomiske modernisering.

EIB har allerede placeret sine AAA-obligationer på det ungarske kapitalmarked og agter at gøre ligeså på det tjekkiske først i 1999, hvorved den bidrager til de respektive kapitalmarkeders udvikling, især de længere markeder. Dette svarer til dens tidligere indsats til fordel for det græske, portugisiske og spanske marked.

FOKUS PÅ TRANSPORTPROJEKTER

Hovedparten af de 2 mia ECU, der blev udlånt til projekter i Central- og Østeuropa i de første ti måneder af 1998, gik til transportprojekter, bl.a. modernisering af jernbanelinier i Ungarn og Rumænien, vejforbedringer i Bulgarien, Litauen, Polen, Tjekkiet, Rumænien og Slovenien samt bytransportprojekter i Budapest, Krakow og Katowice. Blandt de øvrige projekter kan nævnes en fabrik for fremstilling af dieselmotorer i det øvre Slesien og et gasfyret kraftvarmeværk i Bratislava. I Slovakiet og Slovenien bidrog Banken til finansieringen af mobiltelefonnet. Der blev stillet globallån på i alt 80 mio ECU til rådighed for forretningsbanker. De indgik i mindre og mellemstore projekter i produktionssektoren i Ungarn, Tjekkiet, Litauen, Rumænien og Slovenien.

INDUSTRIEN

EIB kan deltage direkte i finansieringen af omfattende industriprojekter og tilskynde andre banker dertil. Samtidig har mindre og mellemstore virksomheder adgang til finansieringsbidrag fra EIB, om end indirekte, nemlig via **globallån** (kreditlinier), som EIB stiller til rådighed for et voksende antal partnerbanker i alle ansøgerlande. Forretningsbankerne er således velkomne partnere for EIB, både som formidlere og som garanter for dens långivning i industrien.

FORTSAT FÅ MILJØPROJEKTER

Banken fortsætter med at stille lån til rådighed i alle sektorer, der udgør dens normale virkefelt, men vil nu lægge særlig vægt på projekter for miljøbeskyttelse eller forbedring. Desuden har EIB i høj grad finansieret projekter for kommunikations- og energiinfrastrukturer samt industriprojekter, der ofte forbedrer luft- og vandkvaliteten betydeligt.

EIB finansierer allerede nye metrolinier i Budapest, Bukarest og Krakow med sigte på at forebygge en yderligere udvikling i retning fra kollektiv til individuel transport. Disse investeringer vil også gavne miljøet. Banken bedømmer i øjeblikket talrige kommunale miljøinvesteringer og har for nylig indgået aftale med Budapest kommune om sit første større miljølån på 110 mio ECU til vejforbedringer, erstatning af forældede og støjende sporvogne, kloakanlæg, affaldsforbrænding, parker, legepladser og badeanstalter samt en række mindre infrastrukturarbejder, der skal afhjælpe flaskehalse, afbøde trafikpresset og forbedre livskvaliteten i byen.

Da ansøgerlandene også skal opfylde EU's miljøstandarder, bliver miljøinvesteringer stadig vigtigere. Med henblik herpå kan EIB ikke blot tilbyde finansieringsbidrag, men også den knowhow, den har indhøstet gennem årtiers erfaring med tilrettelæggelse af sunde projekter. Finansiering af miljøinvesteringer på fordelagtige vilkår tilskynder ligeledes til etablering af passende institutionelle og politiske rammer for miljøbeskyttelse i Central- og Østeuropa.

Det har imidlertid været vanskeligere at yde lån til rene miljøprojekter, dvs. projekter, hvis hovedsigte er miljøbeskyttelse eller forbedring, om end antallet af disse projekter vokser. Årsagen hertil er især de central- og østeuropæiske landes prioritering af deres modernisering af grundlagsinfrastrukturerne og industrien. Desuden er der først for ganske nylig blevet vedtaget passende love og bestemmelser for vandforsyning, spildevands- og affaldsbehandling samt miljøvenlige fjernvarmesystemer. Såvel regeringen som de lokale myndigheder tillægger fortsat denne art investeringer begrænset prioritet ved bevillingen af budgetmidler og i form af en effektiv forbedrelse og gennemførelse af relevante investeringer. Blandt de øvrige begrænsede faktorer kan nævnes den beskedne lokale bevidsthed over for og indsigt i miljøproblematikken og vanskelighederne med at anvende princippet om, at forureneren betaler.

SAMARBEJDE MED PHARE-PROGRAMMET, EBGU OG VERDENSBANKEN

EU's anden kilde til støtte til de ti ansøgerlandes bestræbelser for at forberede tiltrædelsen er PHARE-programmet, der administreres af Europa-Kommissionen. PHARE-programmet yder tilskud, og det omfatter nu en lang række aktiviteter. Et af programmets overordnede mål er at yde bistand til partnerlandenes administrative reformer samt indførelse af EU-normer og standarder. Programmet hjælper således såvel de nationale og de regionale administrationer som de beslutningstagende og tilsynsførende organer i ansøgerlandene med at udbygge deres kendskab til Fællesskabets mål og procedurer.

Programmet hjælper ligeledes ansøgerlandene med at bringe deres industri og overordnede infrastrukturer på niveau med fællesskabsstandarderne gennem mobilisering af de nødvendige investeringer. I denne sammenhæng anvendes PHARE-programmets tilskud i stadig højere grad til samfinansiering af anlægsinvesteringer med EIB.

På mødet i juni 1997 vedtog Det Europæiske Råd en ny strategi for PHARE-programmet for årene 1998 og 1999 med henblik på at styrke strategien inden tiltrædelsen, der omfatter tiltrædelsespartnerskaber som oprettet af Det Europæiske Råd for hvert ansøgerland. Tiltrædelsespartnerskabsaftalerne mellem EU og ansøgerlandene indeholder de overordnede mål og prioriteringer og danner et solidt grundlag for EIB's aktivitet i området.

Desuden samfinansierer EIB ofte projekter med Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBGU) og Verdensbanken.

KONKLUSION

Central- og Østeuropas investeringsbehov er enorme. Det skønnes, at de alene i transportsektoren repræsenterer ca. 90 mia ECU i de næste 15 år. Det er indlysende, at de kommende medlemslande ikke kan dække disse finansieringsbehov alene. Der er derfor brug for finansieringsbidrag fra eksterne kilder. EIB vil fortsat kanalisere en betydelig del af sin långivning i retning af veje, jernbaner, lufthavne, havne og bytransportprojekter, men långivningen til miljø- og industriprojekter ventes ligeledes at ville stige. Telesektoren nyder allerede godt af en betydelig tilstrømning af udenlandske direkte investeringer, lån fra forretningsbanker og andre private midler, der har bidraget til at muliggøre et tigerspring ind i den nyeste teknologi. Energi- og industriprojekter, der sædvanligvis indebærer længere afdragsperioder end teleprojekter, nyder ligeledes stor bevågenhed fra de udenlandske investorer. EIB's lån og knowhow er derfor af afgørende betydning i transport-, energi-, industri- og miljøsektoren. ■

EIB's långivning til vedvarende energi

INDLEDNING

Udnyttelsen af vedvarende energikilder er et af Det Europæiske Fællesskabs energipolitiske mål, som EIB fremmer gennem ydelse af langfristede lån til samfundsøkonomisk berettigede projekter. Efter at Fællesskabet i 1980 havde udpeget projekter vedrørende vedvarende energi som et middel til at reducere Fællesskabets afhængighed af importeret olie, erklærede Ministerrådet i 1986 fremme af vedvarende energi for et hovedmål for Fællesskabets energipolitik. Trods disse politiske initiativer i 80'erne dækker de vedvarende energikilder i dag fortsat under 6% af Den Europæiske Unions samlede behov for primærenergi.

I november 1997 offentliggjorde Europa-Kommissionen en hvidbog om vedva-

Vindmøllepark nær Pamplona i Spanien

rende energikilder (1), der indeholdt en fælles strategi og handlingsplan for fordobling af den vedvarende energis andel af Unionens samlede energiforbrug til 12% i 2010. Europa-Kommissionen skønner, at der er behov for investeringer i vedvarende energi på 165 mia

ECU i perioden 1997-2010, hvis dette mål skal nås. EIB er med sin lange erfaring i finansiering af energiinvesteringer rede til at yde yderligere støtte til vedvarende energi inden for den videre ramme, der vedrører bekæmpelse af klimaændringer og fremme af en varig udvikling. Forøgelsen af den finansielle støtte til varig energi er endnu et eksempel på Bankens bidrag til udmøntningen af nye politiske initiativer fra Unionens side.

EU-RAMMER

Som Den Europæiske Unions finansieringsinstitution udfolder EIB sin aktivitet inden for de lovmæssige rammer, der er fastlagt i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, som Bankens vedtægter er en integrerende del af, og andre fællesskabstraktater. Dens opgave er at fremme virkeliggørelsen af EU's politiske mål ved at stille langfristede midler til rådighed for sunde investeringer, der bidrager dertil, herunder følgende energipolitiske hovedmål: udnyttelse af Unionens egne energiressourcer, rationalisering af energianvendelsen samt diversificering af kilderne til og arten af den importerede energi med henblik på erstatning af importeret olie.

Fællesskabets energipolitiske mål blev i høj grad udformet på baggrund af oliekriserne i 70'erne, da Fællesskabets betydelige afhængighed af importeret olie fra tredjelandsatte det i en yderst sårbar position. Derfor søgte Fællesskabet med held at reducere oliens andel af det samlede energiforbrug gennem udnyttelse af sine egne ressourcer såvel som gennem rationalisering af anvendelsen af de tilgængelige ressourcer. Olieimporten faldt fra 60% af det samlede energiforbrug ved starten på den før-

ste oliekrise i 1973 til 44% i 1990. I 90'erne steg Den Europæiske Unions afhængighed af importeret energi imidlertid på ny til ca. 50%, og denne andel ventes øget yderligere i de kommende år, nemlig til 70% i 2020 (2), medmindre der foretages korrigerende indgreb. Fællesskabets bestræbelser for at opnå en mere rationel energiudnyttelse og udnytte dets egne alternative energikilder er derfor af usvækket betydning.

FORDELENE VED VEDVARENDE ENERGI

Vedvarende energi er i sine forskellige udtryksformer (vind, biomasse, vandkraft, solarenergi osv.) en af Fællesskabets egne energikilder. Den har desuden fordelen af at reducere den samlede emission af CO₂ og andre forurenende gasser på et tidspunkt, hvor interessen for klimaændringerne og luftkvaliteten er stigende. En forøgelse af de vedvarende energikilders andel af den samlede energiproduktion vil bidrage til Unionens opfyldelse af dens miljømæssige forpligtelser på både europæisk og internationalt plan. Hertil hører forpligtelserne ifølge Kyotoprotokollen (december 1997) til rammekonventionen om klimaændringer. Unionen har forpligtet sig til at reducere den samlede emission af kulstoffer med 8% i perioden 2008-2012. For at hjælpe medlemslandene til at opfylde dette mål har Europa-Kommissionen i sin meddelelse om

(1) COM(97) 599 af 26. november 1997.

(2) Side 5 i hvidbogen om Fællesskabets strategi og handlingsplan »Energi for fremtiden: Vedvarende energikilder«.

den energimæssige dimension ved klimændringer ⁽³⁾ defineret en række energiforanstaltninger, hvortil hører, at vedvarende energi skal tildeles en fremtrædende rolle.

Bortset fra den vedvarende energis bidrag til opnåelsen af de generelle energi- og miljøpolitiske mål, såsom reduceret afhængighed af importeret energi, decentraliseret produktion og øget forsyningssikkerhed, har denne energikilde mulighed for at yde et stort nettobidrag til forbedring af beskæftigelsen, især i de talrige mindre og mellemstore virksomheder i denne sektor. Udnyttelsen deraf åbner desuden betydelige eksportmuligheder for europæiske virksomheder, hvoraf mange tilhører verdenseliten inden for vedvarende energiteknologi. Endelig møder fremme af vedvarende energikilder generelt bred tilslutning i befolkningen, overvejende af miljømæssige årsager.

EIB'S LÅN TIL VEDVARENDE ENERGI

I de forløbne fem år, 1993-1997, har Banken indgået aftaler om lån på 1 005 mio ECU ⁽⁴⁾ til fordel for udnyttelsen af varige energikilder. Dette repræsenterer over 5% af den samlede långivning i energisektoren i denne periode. EIB's lån til vedvarende energi ydes som i andre erhvervssektorer enten direkte i form af individuelle lån eller indirekte i

form af globallån. Omfattende projekter (over 25 mio ECU) finansieres med individuelle lån, der ydes direkte til initiativtagerne, eller via finansielle formidlere, hvorimod mindre og mellemstore projekter (over 40 000 ECU) finansieres indirekte via globallån. Sidstnævnte er kreditlinier, som stilles til rådighed for banker eller finansieringsinstitutioner på europæisk, nationalt eller regionalt plan, der har et indgående kendskab til virksomhedernes, kommunernes og amternes reelle behov.

I alt 77% af de samlede finansieringsbidrag til udnyttelse af vedvarende energikilder i perioden 1993-1997 var forbeholdt projekter i EU, medens 23% gik til projekter udenfor. Indtil 890 mio ECU gik i form af individuelle lån til 23 projekter til en samlet værdi af ca. 5 425 mio ECU. Projekterne omfattede installering af ny kapacitet på over 2 970 MW og istandsættelse af bestående anlæg på over 3 425 MW. De miljømæssige fordele sammenlignet med alternative produktionsanlæg på grundlag af fast brændsel kan anslås til en årlig reduktion af CO₂-emissionen på 23 mio tons ⁽⁵⁾. Den årlige oliebesparelse er på ca. 3 mio toæ ⁽⁶⁾. I Unionen var vandkraftprojekterne de mest fremtrædende (78%), efterfulgt af vindkraft (12%), biomassefyrede kraftværker (6%) samt jordvarme (4%). Lånene gik til vandkraftværker i Italien, Østrig, Sverige, Spanien og Finland; vindmølleparker i Spanien og Tyskland; geotermiske kraftværker i Italien samt kraftanlæg fyret med træ og anden biomasse i Sverige. Yderligere 117 mio ECU stilledes til rådighed i form af 116 sublån under globallån. De spillede en fremtrædende rolle i Italien (37% af de samlede sublån) og gik alle til mindre vandkraftprojekter. 35% af sublånene under global lån var koncentreret i Spanien, hvor de indgik i vind-, vand- og biomasseprojek-

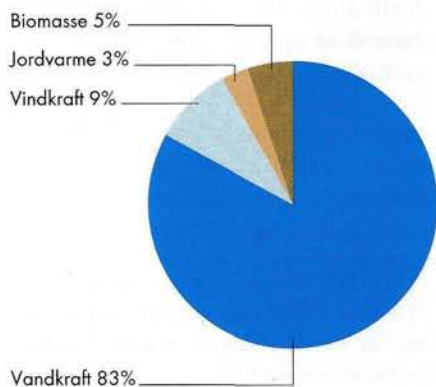

Vandkraftværk i Nord sverige

ter, og 21% i Tyskland, der alle gik til vindkraftprojekter.

Uden for EU gik lånene til vedvarende energi i perioden udelukkende til vandkraftprojekter, overvejende i Afrika, men også i Norge, Letland, Costa Rica og Pakistan. Et omfattende vindkraftprojekt i Middelhavsområdet er øjeblikket under bedømmelse, og i Tyrkiet har Banken bidraget til finansieringen af en forundersøgelse vedrørende vindkraft inden for rammerne af Programmet for Miljøteknisk Bistand i Middelhavsområdet (METAP). EIB er sammen med Verdensbanken initiativtager til dette program, der indledtes i 1990 med det formål at bidrage til en løsning af områdets meget specielle miljøproblemer.

EIB's långivning til vedvarende energi i og uden for EU 1993-1997
Fordeling på projektyper
I alt 1 005 mio ECU

⁽³⁾ COM(97) 196 endelig af 14. maj 1977.

⁽⁴⁾ De statistiske oplysninger omfatter ikke affaldsenergiesektoren, der ikke indgår i definitionen af vedvarende energiprojekter. I affaldsenergiesektoren stillede Banken i samme periode over 1 160 mio til rådighed for 17 projekter overalt i EU.

⁽⁵⁾ Reduktionen af CO₂-emissionen er beregnet på grundlag af Europa-Kommissionens hvidbog (tabel 6), der er omtalt ovenfor.

⁽⁶⁾ Toæ = tons olieækvivalent. 1GWh elkraft produceret af en vedvarende energikilde antages at spare modværdien af 250 t olie i et termisk kraftværk.

EIB'S FINANSIERINGSBIDRAG TIL FREMME AF EU'S ENERGIPOLITIK

Bankens finansieringsbidrag til vedvarende energi er et led i dens samlede långivning til fremme af EU's mål om at sikre en pålidelig, økonomisk og miljøvenlig energiforsyning. For de højt udviklede EU-lande er adgangen til en sådan energiforsyning en nødvendig forudsætning for varig vækst og skabelse af nye beskæftigelsesmuligheder. EIB's långivning bidrager til at diversificere EU's energikilder gennem udnyttelse af dens egne ressourcer, herunder vedvarende energikilder, under omhyggelig styring, der i højere grad tager hensyn til miljøkravene. I de forløbne fem år har Banken stillet over 16 mia ECU til rådighed for energiprojekter, hvilket repræsenterer knap en femtedel af den samlede långivning. Blandt de overordnede mål kan nævnes etablering af sammenkoblede el- og gasnet i Europa med henblik på etablering af et fuldt integreret energimarked, sikring af en pålidelig og økonomisk energiforsyning, rationel udnyttelse af den eksisterende kraftværkskapacitet og reduktion af forureningen. I denne forbindelse har Banken finansieret indførelsen af naturgas i Italien, Tyskland, Spanien, Grækenland og Portugal, men også opførelsen af gasrørledninger fra forekomster i Rusland, Algeriet og Nordsøen til Unionen, der giver adgang til rigelige ressourcer nær Unionens grænser. I elsektoren har Banken bl.a. bidraget til etableringen og sammenkoblingen af højspændingsnet, især gennem lægning af søkabler, f.eks. mellem Sverige og Tyskland, Norge og Danmark, Det Forenede Kongerige, Irland og det europæiske fastland samt Spanien og Marokko. Hertil kommer en række vandkraftprojekter. Målet om rationalisering af energianvendelsen blev fremmet gennem finansiering af projekter i industrisektoren og for elproduktion i gas- eller affaldsfyrede værker overalt i Unionen.

DE FREMTIDIGE MULIGHEDER FOR VEDVARENDE ENERGI - EIB'S STØTTE

Vedvarende energikilder findes næsten overalt i Den Europæiske Union og har

betydelige udviklingsmuligheder. De udnyttes imidlertid uensartet og generelt kun i begrænset omfang. Det kan skyldes deres forholdsvis store startinvesteringer, medens driftsomkostningerne kan være lave. Endvidere kan projekter for udbredelse af vedvarende energi omfatte uafprøvet teknologi, hvilket gør dem vanskelige at bedømme og indebærer en forholdsvis høj risiko. Nogle projekter kræver tilskud, fordi de miljømæssige fordele i forbindelse med vedvarende energi kan være vanskelige at omsætte til afkast for initiativtager. Endelig kan der være tale om så små projekter, at de ifølge Bankens vedtægter ikke kan finansieres med EIB-lån.

Selv på et mere konkurrencepræget energimarked i Unionen er udsigterne for den vedvarende energi imidlertid gode, fordi

- teknologien forbedres konstant;
- omkostningerne er faldende, i nogle tilfælde endda ganske hurtigt (f.eks. er den faste pris per kilowatt produceret med vindkraft faldet med ca. to tredjedele i de sidste 15 år);
- der ses stadig mere positivt på udnyttelsen af vedvarende energikilder;
- den del af fremstillings- og serviceindustrien, der beskæftiger sig med vedvarende energi, modnes. De første omfattende projekter for udnyttelse af vedvarende energi er nu afsluttede, og den økonomiske konkurrenceevne er i bedring i alle delsektorer, især sammenlignet med andre decentraliserede anvendelser. Europa-Kommissionen fremmer udnyttelsen af vedvarende energi gennem en række forsknings-, udviklings- og pilotprogrammer.

Bankens långivning har hidtil været koncentreret om den kommercielt og teknisk mere udviklede del af sektoren for udnyttelse af vedvarende energi, såsom vand- og vindkraft. De øvrige projekter for udnyttelse af vedvarende energikilder, såsom biomasse, trækul, træ, solenergi og jordvarme, har hidtil spillet en

beskeden rolle i Bankens udlånsportefølje. Dette ventes at ændre sig i de kommende år som følge af den nye vægt, der lægges på denne del af Fællesskabets energi- og miljøpolitik. Som det fremgår, er projekter for udnyttelse af

Geotermisk kraftværk i området Latera (Latium) i Italien

vedvarende energikilder blevet mere egnede til bankfinansiering, skønt en blanding af lån og tilskud i nogle tilfælde fortsat vil være en nødvendig forudsætning for projekternes gennemførelse. ■

Yderligere oplysninger om emnet samt »EIB's Miljøpolitik« og andre relevante publikationer, såsom »EIB's Miljøpolitiske Retningslinier« kan fås hos hovedafdelingen for information og kommunikation (Yvonne Berghorst) på følgende adresse:

Den Europæiske Investeringsbank
L-2950 Luxembourg
Tlf.: (+352) 4379-3154
Fax: (+352) 4379-3189
E-post: y.berghorst@eib.org
Internet: <http://www.eib.org>

Omstillingen til Euroen og virkningerne på EIB's løbende lån

Når 11 EU-lande⁽¹⁾ indfører euroen i overensstemmelse med Det Europæiske Råds beslutninger på mødet i Bruxelles først i maj 1998, vil det skabe en ny valuta, der ventes at ville spille en fremtrædende rolle på verdensplan.

EIB har allerede bidraget til euroens etablering på forskellig vis, ikke mindst gennem sin låntagningsstrategi, der sigter mod at skabe et dybt og likvidt marked i eurodenominerede gældsinstrumenter på kapitalmarkederne. I kraft af sin erfaring og sit engagement til fordel for euroens etablering er og bliver EIB en fremtrædende aktør på markedet for den fælles valuta.

Som et led i forberedelserne til dels overgangen til tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU), dels indførelsen af den fælles valuta euroen (EUR) den 1.1.1999 ønsker Banken at meddele sine låntagere og garantanter, hvilke virkninger omstillingen til euroen har på dens løbende lån.

Indførelsen af euroen sker under skyldig hensyntagen til parternes rettigheder (if. rammen).

De væsentligste virkninger på Bankens løbende lån fremgår af det følgende.

(¹) De elleve EU-lande, der deltager i Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase, og som blev udpeget af Det Europæiske Råd på mødet i Bruxelles den 2. og 3.5.1998, er: Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Østrig, Nederlandene, Portugal og Finland.

AFTALERS GYLDIGHED

Alle EIB's låne- og garantiaftaler, der er undertegnet inden euroens indførelse, vil - uanset i hvilken valuta de er denomineret - forblive gyldige efter den 1.1.1999. Rentesatserne og alle øvrige vilkår, herunder forpligtelseserklæringer, forfaldsdatoer, amortisationstabeller og bestemmelser om førtidig indfrielse, forbliver uændrede.

ÅBNING AF KREDITTER

- Alle kreditter, der er åbnet i de deltagende medlemsstaters nationale valutaer og/eller andre valutaer, forbliver uændrede.

- I alle kreditter, der er åbnet i ecuer, erstattes ecuen automatisk af euroen den 1.1.1999 i forholdet 1 ECU til 1 EUR.

DENOMINERING OG UDBETALING AF LÅN

- Lån udbetalt i de deltagende medlemsstaters nationale valutaer: Disse lån forbliver denomineret i den oprindelige valuta, medmindre parterne træffer aftale om redenominering. I så tilfælde foretages den endelige afstemning mellem de beløb, der skal tilbagebetales i nationale valutaer, og deres modværdi i euroer i forbindelse med det sidste afdrag.

- Lån udbetalt i ecuer: Ecuen erstattes automatisk af euroen den 1.1.1999 i forholdet 1 ECU til 1 EUR.

- Lån udbetalt i andre valutaer: Disse lån forbliver denomineret i den oprindelige valuta ifølge aftalen.

YDELSER OG ANDRE BETALINGER PÅ LÅN

Betalinger ifølge låneaftaler - herunder årlige ydelser, førtidige tilbagebetalinger, morarenter og andre udgifter - skal foretages som følger:

- Lån udbetalt i ecuer: 1 euroer, da ecuen automatisk erstattes af euroen den 1.1.1999 i forholdet 1 ECU til 1 EUR.

- Lån udbetalt i en deltagende medlemsstats nationale valuta:

- I overgangsperioden frem til den 31.12.2001:

1 euroer eller i den deltagende medlemsstats nationale valuta, som lånet blev udbetalt i, efter låntagers valg, hvorved Banken i alle tilfælde vil acceptere tilbagebetaling i euroer.

- Efter overgangsperioden fra den 1.1.2002:

1 euroer, da låneaftalerne skal læses, som om de var denomineret i euroer.

- Lån udbetalt i andre valutaer: I udbetalingsvalutaerne.

RENTESATSER

Den beregnede rente er den, der gjaldt på tidspunktet for aftalens undertegnelse eller – i tilfælde af aftaler med åben rente – på tidspunktet for hver udbetaling, hvad enten der er tale om fast, reviderbar, variabel eller konvertibel rente.

- *Fast forrentede lån* (herunder lån med reviderbar rente samt lån med konvertibel rente, såfremt konvertering har fundet sted): Rentesatsen forbliver den i aftalen oprindeligt fastsatte, uanset valuta.
- *Variabelt forrentede lån* (herunder lån med konvertibel rente, såfremt konvertering ikke har fundet sted):
- *Variabel marginal*: Referencerenten forbliver EIB's særlige variable rente. Hertil lægges en marginal udtrykt i basispoint over den relevante referencerente.
- *Fast marginal*: Direkte rentefastsættelse på grundlag af den oprindeligt aftalte referencerente eller dens anerkendte afløser.

Referencerenter

- Lån udbetalt i ecuer eller de deltagende medlemsstaters nationale valutaer: Fra den 1.1.1999 bliver referencerenten den, der erstatter den tidligere, dvs. EURIBOR eller EURO-LIBOR^(?).
- Lån udbetalt i ikkedeltagende medlemsstaters nationale valutaer: Den referencerente, der fremgår af aftalen (dvs. GBP-LIBOR, GRD-ATHIBOR, DKK-CIBOR eller SEK-STIBOR).
- Lån udbetalt i andre førende valutaer (USD, JPY, CHF osv.): Den referencerente, der fremgår af aftalen.

PRINCIPPER OG HOVEDRETNINGSLINIER FOR LÅNGIVNINGEN OG LÅNTAGNINGEN UNDER OMSTILLINGEN TIL EUROEN

Den 1.1.1999 erstattes ecuen automatisk af euroen i alle retlige instrumenter i forholdet 1:1. Euroen bliver den fælles valuta for de medlemsstater, der deltager i ØMU's tredje fase, således at deres nationale valutaer fortsat finder anvendelse som underopdelinger af euroen.

I overgangsperioden (1.1.1999-31.12.2001) vil EIB's långivning og låntagning blive gennemført på grundlag af to hovedprincipper, nemlig:

»Aftalekontinuitet« (Rådets forordning (EF) nr. 1103/97, artikel 3⁽¹⁾): Ifølge denne artikel ændrer indførelsen af euroen ikke betingelserne i et retligt instrument, medmindre parterne aftaler andet;

»intet forbud – ingen tvang« (Rådets forordning (EF) nr. 974/98, artikel 8⁽²⁾): En kontrahent kan anvende euroen, men kan ikke tvinges til det. Et beløb, der er denomineret enten i euroer eller i en deltagende medlemsstats nationale valuta og skal erlægges i denne medlemsstat, kan betales enten i euroer eller i den nationale valuta.

Fra den 1.1.2002 vil de nationale valutaer i de 11 EU-lande, der deltager i ØMU's tredje fase, ikke længere finde anvendelse i bogføringstransaktioner. Senest medio 2002 mister disse valutaer deres status af lovligt betalingsmiddel og erstattes fuldt ud af euroen. Samtidig inddrages de nationale sedler og mønter.

⁽¹⁾ EFT L 162 af 19.6.1997.

⁽²⁾ EFT L 139 af 11.5.1998.

^(?) EURIBOR er den variable referencerente for euroen, der sponsoreres af Den Europæiske Unions Bankforening og Den Internationale Valutahandlerforening. Den vil for første gang blive stillet officielt til rådighed for alle førende informationstjenester af Dow Jones Market Ltd den 4.1.1999 kl. 11.00 belgisk tid. EURO-LIBOR er en flydende referencerente, der sponsoreres af Den Britiske Bankforening. Den vil blive stillet til rådighed i London.

ØKONOMISKE OPLYSNINGER (AMORTISATIONSTABELLER, TILBAGEBETALINGSADVISER OSV.)

De økonomiske oplysninger om låneaf-talerne, som Banken sender til låntagerne eller garanterne, gives som følger:

- I de deltagende medlemsstaters nationale valutaer som oprindeligt fastlagt i aftalen samt modværdien i euroer.

- Direkte i euroer, hvis lånet redenomineres til eller er denomineret i ecu'er, da ecuen automatisk erstattes af euroen i forholdet 1 ECU til 1 EUR.

- I den eller de valutaer, der fremgår af aftalen, hvis lånet er denomineret i ikkedeltagende medlemsstaters nationa-

le valutaer eller i andre førende valutaer, der handles internationalt.

SIKKERHED FOR LÅN

Den stillede sikkerhed skal redenomineres til samme valuta som lånet.

Yderligere oplysninger om omstillingen til euroen og dens virkninger på Bankens låntagning og långivning fremgår af brochuren »EIB's långivning og låntagning under omstillingen til euroen«, der foreligger på 11 sprog. ■

20 EURO

Den europæiske udfordring: Investering i arbejdspladser

Den Europæiske Investeringsbank holdt sit fjerde EIB-forum (1) om investeringernes betydning for skabelsen af arbejdspladser i London den 22. og 23. oktober 1998. Heri deltog ca. 350 repræsentanter for banker og andre finansieringsinstitutioner, industrien, fagbevægelsen, nationale og lokale myndigheder, internationale organisationer, akademiske kredse og medierne. På førstedagen beskæftigede plenarmødet sig med generelle emner, nemlig veje til forbedring af beskæftigelsen, og udvikling af en egnet social model. Andendagens program var mere teknisk og vedrørte dels mulighederne for at finansiere vækst gennem obligationsmarkedernes finansiering af investeringer på et stort, integreret kapitalmarked i euroer, dels de mindre og mellemstore innovative virksomheders adgang til risikovillig kapital.

ET VIGTIGT EUROPÆISK SPØRGSMÅL

Sigtet med EIB's årlige forum er at samle specialister i vigtige europæiske spørgsmål til drøftelser af såvel ældre som nyere strømninger. Med henblik herpå kan Ban-

ken bl.a. trække på sine talrige kontakter på markedet, herunder i bankvæsenet, industrien og den offentlige sektor, udnytte sin stilling som EU-institution og drage fordel af sit samarbejde med andre internationale finansieringsinstitutioner. Dette års forum afspejlede såvel Den Europæiske Unions som EIB's engagement til fordel for jobskabelse, et vigtigt emne, der har stor betydning for det heldige udfald af såvel overgangen til Den Økonomiske og Monetære Union som udvidelsen af Den Europæiske Union. Betydningen af forbindelsen mellem investeringer og jobskabelse er blevet understreget på flere af Det Europæiske Råds møder, først på topmødet i Amsterdam i juni 1997, hvor EU's stats- eller regeringschefer forpligtede sig til at tage fat på de strukturproblemer, der ligger til grund for ledigheden. Som svar på Det Europæiske Råds anmodning til EIB om at bidrage til udmøntningen af dets resolution om vækst og beskæftigelse indledte Banken sit Amsterdam-handlingsprogram, der sigter mod at øge långivningen til investeringer med henblik på at fremme skabelsen af nye be-

skæftigelsesmuligheder i Den Europæiske Union.

DEN GLOBALE SAMMENHÆNG

Forummet emne skal ses i en global sammenhæng, understregede EIB's formand Sir Brian Unwin i sin åbningstale. Den Europæiske Union er nødt til at nedbringe den uanstændig høje ledighed i lyset af den aktuelle globale finansielle og økonomiske krise, som også Unionen mærker. På denne skiftende baggrund er Den Økonomiske og Monetære Unions rolle som et område med stabilitet og en stærk, fælles valuta af endnu større betydning for kapitalmarkederne og de finansielle markeder

Formanden for EIB Sir Brian Unwin

(1) Jf. EIB Information nr. 97 s. 15.

i Europa, ja verden over. ØMU's varige succes afhænger i vid udstrækning af, om det lykkes at fastholde og styrke investeringerne, især på et tidspunkt, hvor adgangen til budgetmidler og de offentlige udgifter fortsat er begrænsede.

EIB'S ROLLE

Som Den Europæiske Unions finansieringsinstitution spiller EIB en vigtig rolle i forbindelse med Unionens initiativer for oprettelse af varige arbejdspladser og bekæmpelse af ledigheden, idet den formidler langfristede finansieringsbidrag til sunde investeringer. Bankens Amsterdamhandlingsprogram åbner nye finansieringsmuligheder i de arbejdskraftintensive sektorer sundhed og uddannelse og sætter Banken i stand til at øge sin støtte på de mere traditionelle områder som miljø, byfornyelse og transeuropæiske infrastrukturer. Det vigtigste og mest innovative træk ved Amsterdamhandlingsprogrammet er det udlånsvindue, der skal formidle risikovillig kapital til innovative mindre og mellemstore virksomheder, som ventes at kunne skabe vækst og beskæftigelse. Gennem udlånsvinduet for mindre og mellemstore virksomheder agter Banken at yde et væsentligt bidrag til udvidelsen af det i øjeblikket underudviklede europæiske marked for risikovillig kapital, der er af afgørende betydning for den fremtidige beskæftigelse og vækst i Europa. I samarbejde med Den Europæiske Investeringsskatsfond samt et stort antal europæiske banker og andre finansieringsinstitutioner har EIB hidtil givet tilsagn om risikovillig kapital på over 500 mio ECU til investeringer i næsten alle EU-lande. Sidste år bidrog EIB's samlede långivning på 23 mia ECU i Den Europæiske Union til finansieringen af 6% af bruttoanlægsinvesteringerne. Deraf gik to tredjedele til projekter, der fremmer den økonomiske udvikling af tilbagestående områder.

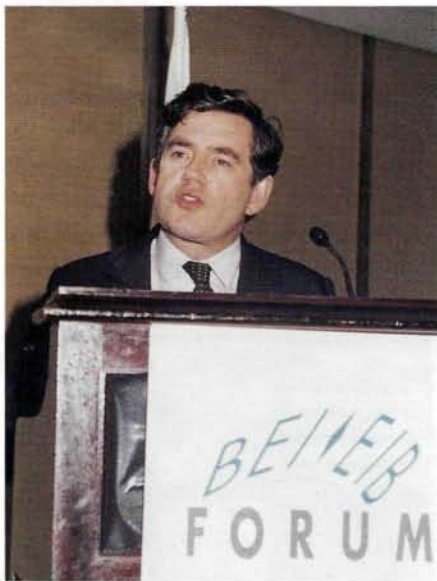
INVESTERINGER OG JOBSKABELSE

Den første gæstetaler, Det Forenede Kongeriges finansminister og styrelsesrådsmedlem i EIB Gordon Brown, lagde vægt på, at der bør investeres i beskæftigelsesværdighed som forudsætning for at kunne øge produktiviteten, konkurrenceevnen og

skabelsen af arbejdspladser. Europas vigtigste ressource er hjerneceller, og dets fremtid afhænger derfor i høj grad af investeringer i uddannelse. Talerne på plenarmødet gav deres personlige vurdering af spørgsmål som: Hvorfor er det i de forløbne 20 år i stadig mindre grad lykkedes for Europa at skabe nye beskæftigelsesmuligheder? Hæmmer den europæiske sociale model skabelsen af beskæftigelsesmuligheder, og hvad skal der ændres for at øge skabelsen af nye beskæftigelsesmuligheder? Blandt talerne var den tidligere formand for Europa-Kommissionen Jacques Delors, hvis hvidbog om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse kan betragtes som kilden til Den Europæiske Unions aktuelle strategi for vækst og beskæftigelse.

KAPITALMARKEDERNES ROLLE

Andendagens møder omfattede indlæg fra repræsentanter for industrien, herunder de små virksomheder, europæiske børser, pensionsfonde, Europa-Kommissionen og Den Europæiske Investeringsskatsfond. Mødet om mulighederne for finansiering af investeringer på et integreret kapitalmarked omfattede analyser af de

Finansminister og styrelsesrådsmedlem for Det Forenede Kongerige Gordon Brown

hindringer, der skal fjernes, hvis de europæiske obligationsmarkeder skal udvikle sig til en voksende kilde til erhvervsfinansiering. En række mål, såsom fælles be-

Tidligere formand for Europa-Kommissionen Jacques Delors

stemmelser, harmonisering og transparens, står stadig tilbage at virkeliggøre. Det var en almindelig opfattelse, at erhvervslivet i stadig højere grad vil søge at skaffe risikovillig kapital, og at der fortsat vil være efterspørgsel efter obligationer i betragtning af de igangværende reformer af de offentlige pensionsordninger og den forventede øgede opsparing i form af private pensioner. Blandt hovedemnerne for mødet om de innovative virksomheders adgang til risikovillig kapital kan nævnes: Hvorfor er kapitalmarkederne på det europæiske fastland bagud i forhold til de angelsaksiske lande, og hvordan kan man fjerne de hindringer, der hæmmer innovation og start af nye virksomheder? Der var almindelig enighed om, at risikovillig kapital er et vigtigt værktøj for virksomheder i hurtig vækst, der har behov for et bredere kapitalgrundlag for at få adgang til obligationsmarkederne.

PROTOKOLLAT

Talerne og hovedpunkterne af drøftelserne på forummet vil blive offentliggjort på engelsk i det protokollat, der vil blive udgivet i februar 1999 og tilstillet et bredt udvalg af personer med interesse i forummets emne⁽²⁾. ■

⁽²⁾ Protokollatet kan rekvireres gratis fra EIB's hovedafdeling for information og kommunikation, infoservice, fax (+352) 4379-3189. Yderligere oplysninger om forummet og dets program kan fås ved henvendelse til Yvonne Berghorst, fax (+352) 4379-3189 eller pr. e-post til y.berghorst@eib.org.

Tre nye evalueringsrapporter om regionudvikling

EIB's opfølgende evalueringsaktivitet, der styrker dens ansvarlighed, sigter mod at kortlægge, i hvilken grad Banken når de generelle mål for sin aktivitet.

EIB's projektevalueringsenhed har for nylig offentliggjort tre nye sektorevalueringssrapporter, nemlig

- aktiviteten i telesektoren i EU-landene;
- industriprojekter finansieret på grund af deres bidrag til regionudvikling;
- større vej- og jernbaneinfrastrukturprojekters bidrag til regionudvikling.

Undersøgelserne vedrører i alt 56 EIB-finansierede, individuelle projekter i Den Europæiske Union, som repræsenterer ca. 15% af den relevante del af Bankens udlånsportefølje. De har omfattet besøg ved projekterne og møder med initiativtagerne og er blevet gennemført systematisk ved hjælp af eksterne sagkyndige for at sikre en uafhængig vurdering af såvel de individuelle projekter som den generelle konklusion.

Rapporterne har været genstand for omfattende drøftelser i Banken, før de blev forelagt EIB's bestyrelse, og er nu offentligt tilgængelige.

De tre undersøgelser havde samme grundlæggende målsætning, nemlig at kortlægge, i hvilken grad EIB når sine mål, i dette tilfælde specielt målet om regionudvikling. Princippet om ansvarlighed vinder stadig større betydning, ikke blot i den offentlige debat, men også i politiske kredse – herunder dem, som står EIB nær – og i de senere år har der stadig oftere været tale om EIB's præstation på området.

Desuden er undersøgelserne tænkt som et grundlag for interne politiske beslutninger. Bankens strategiske drøftelser og aktivitetsplanlægning nødvendiggør dokumentation af de hidtidige resultater og præstationer, således at den fremtidige aktivitet kan styres i den ønskede retning.

Endelig sigtede undersøgelserne mod at give ledelsen og personalet et nyttigt feedback. Bankens muligheder for at tilpasse sig det skiftende miljø afhænger bl.a. af dens evne til at vurdere sine hidtidige præstationer korrekt.

Blandt rapporternes forskellige konklusioner kan nævnes, at projektinvesteringerne – særlig inden for infrastrukturer og telekommunikation – generelt synes at være vel gennemførte, robuste og tilfredsstillende effektive. Undersøgelserne bekræfter dermed, at EIB kun udvælger og finansierer kvalitetsinvesteringer.

Undersøgelserne afslører imidlertid svagheder i forbindelse med EIB's fortolk-

ning af projektbegrebet. Et projekt defineres ofte ud fra økonomiske betragtninger ved at udtage visse dele af større investeringsprojekter eller -programmer. I disse tilfælde er det vanskeligt at vurdere programmets rentabilitet og samlede lønsomhed og dermed at dokumentere det finansierede projekts individuelle bidrag til virkeliggørelsen af målsætningerne.

Dette førte til den grundlæggende konklusion, der fremgår af alle tre rapporter, at EIB endnu ikke er i stand til systematisk at bedømme sit samlede bidrag til regionudvikling. Undersøgelserne viste således, at 26% af de finansierede projekter øjensynlig ikke har haft nogen afgørende virkning i form af regionudvikling, hvorimod der i halvdelen af tilfældene var klare tegn på positive virkninger.

På grundlag af undersøgelsernes resultater og konklusioner foreslår rapporterne forskellige foranstaltninger for indarbejdelse af de indhøstede erfaringer i

den fremtidige aktivitet. Heriblandt kan nævnes en styrkelse af procedurerne for tilsyn med projekterne, en revideret holdning til afgrænsningen af de finansierede projekter, der tager øget hensyn til programdimensionen, og forbedrin-

ger af fremgangsmåderne for vurdering af projekternes resultater i form af regionudvikling.

EIB overvejer i øjeblikket, hvorledes disse forslag kan udmøntes.

Rapporterne, der foreligger på engelsk, fransk og tysk, kan rekvireres gratis fra Bankens hovedafdeling for information og kommunikation, fax (+352) 4379-3188, og ses på EIB's hjemmeside på Internettet, www.eib.org. ■

Specialister fra EIB og OECD drøfter bedømmelsen af uddannelsesinvesteringer

■ Inden for rammerne af Amsterdam-handlingsprogrammet har Banken for at styrke sin viden om uddannelsessektoren, der er et nyttilkommet målområde for dens finansieringsaktivitet, i det forløbne år knyttet kontakter med Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling OECD via sit direktorat for projekter. De er mundet ud i en aftale om, at de to institutioner vil samarbejde om et program for styrkelse af dels Bankens forståelse af vigtige, praktiske aspekter af bedømmelsen af individuelle projekter, dels dens net af kontakter på området.

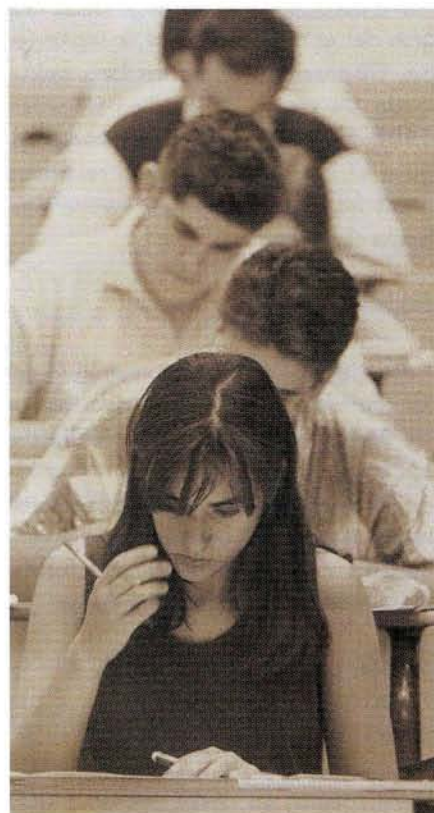
Som et resultat af denne aftale mødtes en række repræsentanter for EIB og OECD den 16. og 17. november 1998 for at drøfte de fysiske, miljømæssige og organisatoriske faktorer, der direkte påvirker uddannelsesinvesteringernes resultater og målingen deraf.

Programmet for det todages møde omfattede bl.a. økonomisk analyse, resultat-

dikatorer (kvalitet og produktivitet), forvaltning af fysiske ressourcer samt udformning og indretning af fysiske faciliteter.

De deltagende specialister var analytikere, planlæggere og ledere, der beskæftiger sig med uddannelsespolitik, samt arkitekter og andre ansvarlige for udformningen af uddannelsesfaciliteter, hovedsagelig fra EU-landene, men også fra andre OECD-lande. Specialismøder er en effektiv fremgangsmåde for indsamling, styrkelse og spredning af information på en række forskellige områder. EIB planlægger et tilsvarende initiativ for sundhedssektoren og har henvendt sig til Verdenssundhedsorganisationen WHO herom.

Protokollatet af mødet vil blive offentliggjort i en fælles publikation, der vil kunne rekvireres fra OECD's publikationskontor og/eller fra EIB's hovedaf-

deling for information og kommunikation først i 1999. ■

THE
1999
EIB
PRIZE

Prisen
skal
indsendes
den
2. februar
1999

EIB-prisen 1999

EIB-prisen blev indstiftet i anledning af femogtyveårsdagen for Bankens oprettelse og er blevet tildelt hvert andet år siden 1985. Den var oprindeligt forbeholdt doktorafhandlinger vedrørende investeringer eller finansiering, men bestemmelserne for tildeling blev grundigt revideret i 1996 for at fremme mere originale analyser og dække et bredere spektrum af europæiske finansielle og økonomiske anliggender. Som følge deraf indkom der et betydeligt antal ansøgninger om EIB-prisen 1997 fra en lang række lande. De essays, der modtog EIB-prisen 1997, blev offentliggjort i en særlig udgave af EIB-Papers, som kan rekvireres gratis fra Den Europæiske Investeringsbanks cheføkonom.

EIB-PRISEN 1999

I det øjemed at skabe et neutralt forum for drøftelse af aktuelle politiske emner og derved bidrage til den løbende debat om Den Europæiske Unions fremtidige udformning vil der i 1999 blive tildelt følgende priser for korte essays om økonomiske og finansielle emner i forbindelse med europæiske anliggender:

10 000 EUR (førsteprisen)
7 500 EUR (andenprisen)
5 000 EUR (tredjeprisen)

Hertil kommer en særlig pris på 5 000 EUR for essays om følgende bundne emne: »Unemployment – how do we put Europe back to work?«

Endelig er der tre priser på 1 000 EUR for essays fra ansøgere på under 30 år.

BETINGELSER FOR DELTAGELSE

EIB-prisen 1999 er åben for statsborgere i Den Europæiske Unions medlemsstater, EFTA-staterne (Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz) og de europæiske stater,

der har undertegnet associeringsaftaler med Den Europæiske Union (Bulgarien, Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Tyrkiet og Ungarn), uanset alder.

ESSAYS, DER KAN KOMME I BETRAGNING

- Essayene skal være skrevet i et letfatteligt sprog og være på højst 5 000 ord ud over figurer og bibliografi;
- essayene må ikke tidligere have været offentliggjort i den indsendte form. Således kan såvel originale fremstillinger som omredigeringer af doktorafhandlinger eller andre eksisterende arbejder indsendes;
- essays skrevet af flere forfattere i fællesskab kan indsendes;
- essayene skal være affattet på engelsk, fransk eller tysk;
- essayene kan ikke indsendes pr. e-post eller på diskette.

BEDØMMELSESDVALGET

Et uafhængigt bedømmelsesudvalg foretager tildelingen blandt de udvalgte essays. Udvalget består af

Edmond Malinvaud, Collège de France, formand, Antonio Borges, dekan for INSEAD, William Emmott, redaktør for The Economist, Alexandre Lamfalussy, tidligere formand for EMI, Alberto Quadrio-Curzio, Milanos katolske universitet, Helmut Schlesinger, tidligere forbundsbankformand, Jacques-François Thisse, Louvains katolske universitet, og Alfred Steinherr, EIB's cheføkonom.

TIDSRIST

- EIB-prisen 1999 blev opslået i den økonomiske fagpresse i september 1998;
- ansøgerne skal inden den **2. februar 1999** sende to eksemplarer af deres

essays per anbefalet brev til sekretariatet for EIB-prisen;

- prisvindernes navne vil blive offentliggjort i den økonomiske fagpresse i juli 1999;
- priserne vil blive overrakt på en konference i Schloss Leopoldskron i Salzburg den **8. og 9. juli 1999**. ■

Sekretariatet for EIB-prisen
Direktoratet for økonomiske undersøgelser og information
Den Europæiske Investeringsbank
L-2950 LUXEMBOURG
Fax: (+352) 4379-3492.

Tidsskriftet **EIB Information**, der udgives af hovedafdelingen for information og kommunikation, udkommer samtidig på elleve sprog (dansk, engelsk, finsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, svensk og tysk).

Artiklerne kan anvendes frit, dog helst med angivelse af kilde. Endvidere vil Banken sætte pris på at modtage et eksemplar af de publikationer, som indeholder citater herfra.

Den Europæiske Investeringsbank
100, bd Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
Tlf. 4379-1 - Telefax 43 77 04
H320-videokonference 43 93 67

Hovedafdelingen for Italien
Via Sardegna, 38 - I-00187 Rom
Tlf. 06 4719-1 - Telefax 06 42 87 34 38
H320-videokonference 06 48 90 55 26

Kontoret i Athen
Avenue Amalias 12 - GR-10557 Athen
Tlf. 3220 773/774/775 - Telefax 3220 776

Kontoret i Lissabon
Avenida da Liberdade, 144 -156, 8º
P-1250 Lissabon
Tlf. 342 89 89 eller 342 88 48
Telefax 347 04 87

Kontoret i London
68, Pall Mall - GB-London SW1Y 5ES
Tlf. 0171 343 1200 - Telefax 0171 930 9929

Kontoret i Madrid
Calle José Ortega y Gasset, 29
E-28006 Madrid
Tlf. 431 13 40 - Telefax 431 13 83

Repræsentationskontoret i Bruxelles
Rue de la Loi 227 - B-1040 Bruxelles
Tlf. 230 98 90 - Telefax 230 58 27
H320-videokonference 280 11 40

Internet <http://www.eib.org>

Fotografier: EIB's billedarkiv,
Sue Cunningham og Europa-Kommissionen.

Trykt på Arctic Silk (miljømærket »Nordic Swane«
af Ceuterick, B-3000 Leuven
IX-AA-98-004-DA-C

